

- надавачі соціальних послуг;
- об'єднання працівників системи надання соціальних послуг;
- об'єднання надавачів соціальних послуг;
- об'єднання отримувачів соціальних послуг.

Наведемо деякі статистичні дані. Станом на 01.08.2019 р. в територіальних громадах соціальні послуги сім'ям, дітям та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах, дітям з інвалідністю, особам з інвалідністю, громадянам похилого віку надають 330 комунальних установ, засновниками яких стали:

- 94 територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг) у 20 областях;
- 100 центрів надання соціальних послуг у 22 областях;
- 96 інших суб'єктів надання соціальних послуг;
- 40 центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (300 працівників) у 18 областях;

В 617 територіальних громадах надання соціальних послуг та проведення соціальної роботи за укладеними угодами забезпечують районні / міські територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг) та центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді [2].

Література:

1. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII. Дата оновлення: 17.01.2019 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>. (дата звернення: 13.11.2021).
2. Звіт Міністерства соціальної політики України за 2016-2019 роки. Міністерство соціальної політики. URL: <https://www.msp.gov.ua/files/presentation/2019/08/23/zvit.pdf>. (дата звернення: 11.11.2021).

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Кулина С. Б., студентка 4 курсу факультету управління, економіки та права

Андрушко Р. П., к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування

Львівський національний аграрний університет

В Україні відбувається децентралізація – це передача повноважень та фінансів від державної влади до органів місцевого самоврядування. Мета реформи - формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади для створення і підтримки повноцінного життєвого середовища для громадян, надання високоякісних та доступних публічних послуг, становлення інститутів прямого народовладдя, узгодження інтересів держави і територіальних громад. Та передбачає відповідальність органів місцевого самоврядування перед жителями – за ефективність своєї роботи, а перед державою – за її законність [5].

Отже, на даний час, найближчою до людей владою є органи місцевого самоврядування, які мають широкі повноваження і достатньо коштів, щоб вирішувати усі місцеві питання та нести за це відповідальність.

Процес децентралізації розпочато 2014 року, уряд провів реформу в межах чинної Конституції. Першочерговими є законодавчі ініціативи:

- Концепція реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні (01.04.2014). Після цього був затверджений План заходів щодо її реалізації, які дали старт реформі;

- Закони України «Про співробітництво територіальних громад» (17.06.2014р.), «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (05.02.2015);

- Закони про внесення змін до Бюджетного і Податкового кодексів. Завдяки цим змінам відбулася фінансової децентралізації.

Закон «Про добровільне об'єднання територіальних громад» дав змогу почати формувати спроможний базовий рівень місцевого самоврядування.

Він дозволив формувати відповідно до положень Європейської хартії місцевого самоврядування значний дієвий і спроможний інститут місцевого самоврядування на базовому рівні – об'єднані територіальні громади (ОТГ).

Добровільне об'єднання територіальних громад дозволило новоутвореним органам місцевого самоврядування дістати відповідні повноваження та ресурси, що їх раніше мали міста обласного значення.

За 2015-2019 роки в Україні створено 982 об'єднані територіальні громади (ОТГ). До складу даних ОТГ увійшли 4500 колишніх місцевих рад (з майже 12 тисяч).

Вище зазначений Закон також запровадив інститут старост в ОТГ, які представляють інтереси сільських мешканців в раді громади.

Успіхи реформи на першому етапі свідчать, що Україна обрала правильний шлях і потрібно рухатись далі.

Другий етап децентралізації в Україні – це 2020-2021 роки. Кабінет Міністрів визначив підтримку реформи децентралізації, як один з пріоритетних завдань, що сприятиме розвитку місцевого самоуправління та економічного розвитку країни в цілому.

Відтак, 2020 рік став ключовим у питанні формування базового рівня місцевого самоврядування. Зокрема, 12 червня 2020 року відповідно до закону № 562-ІХ уряд визначив адміністративні центри і території територіальних громад. Усього було затверджено 1470 громад. А 17 липня 2020 року Верховна Рада України прийняла Постанову № 3650 «Про утворення та ліквідацію районів». Згідно із цим документом, тепер в Україні створено 136 районів, а 490 районів парламент ліквідував.

У Львівській області, кількість населення: 2512084 осіб; об'єднаних громад: 73; районів: 7 [1]. Розглянемо перелік документів, що засвідчують список адміністративних центрів та територіальних громад у Львівській області: Перспективний план, затверджений Кабінетом Міністрів від 27 травня 2020 р. № 624-р [4] та Розпорядження «Про визначення адміністративних

центрів та затвердження територій територіальних громад Львівської області» від 12 червня 2020 р. № 718-р.[3].

Отже, у межах реформи децентралізації минулого року уряд погодив поділ Львівської області на сім нових районів - Червоноградський, Золочівський, Львівський, Дрогобицький, Яворівський, Самбірський та Стрийський. Зокрема, з'явилися Львівський та Червоноградський райони. Раніше Львівська область поділялася на 20 районів. До Львівського району частково увійшли Жовківський, Городоцький, Кам'янка-Бузький, Пустомитівський та Перемишлянський райони, натомість до Червоноградського – долучилися Радехівський та Сокальський.

Ще один новий орган для Львівського району – районна рада. Її основні повноваження – це передати майно розформованих громад новоутвореним. Також районна рада може висловити недовіру голові РДА і достроково припинити його повноваження. Прямого впливу райрада на РДА не матиме, а оголосити недовіру голові може лише за наявності законних підстав. Загалом же адмінреформу в районах заплановано завершити до кінця 2021 року.

Всі громади повинні мати однаковий набір повноважень і однакові можливості для наповнення бюджетів. Відповідно даний поділ у Львівській області експерти вважають раціональним. ОТГ у Львівській області, крім зростання власних фінансових можливостей, у результаті децентралізації мають й інші інструменти забезпечення економічного розвитку – здійснення зовнішніх запозичень, самостійне обрання установ з обслуговування коштів місцевих бюджетів відносно розвитку та власних надходжень бюджетних установ.

Децентралізовано повноваження у сфері архітектурно-будівельного контролю та удосконалено містобудівне законодавство, органам місцевого самоврядування надано право самостійно визначати містобудівну політику.

Важливим напрямком роботи є розроблення схеми планування об'єднаної територіальної громади. Оскільки саме схема планування дозволяє створити передумови для середньо- та довгострокового розвитку громади, та використання всієї території.

Для продовження реформи необхідно прийняти ряд важливих законів:

- Про засади адміністративно-територіального устрою України. В рамках чинної Конституції визначає засади, на яких має ґрунтуватися адміністративно-територіальний устрій України, види населених пунктів, систему адміністративно-територіальних одиниць, повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань адміністративно-територіального устрою, встановлення і зміни меж адмінтеродиниць та населених пунктів, ведення Державного реєстру адміністративно-територіальних одиниць.

- Про службу в органах місцевого самоврядування (нова редакція). Забезпечить рівний доступ до служби в органах місцевого самоврядування та підвищить престижність служби і мотивацію місцевих службовців до розвитку громад та власного розвитку.

- Щодо державного нагляду за законністю рішень органів місцевого самоврядування. Мешканці громад мають бути забезпечені механізмами та інструментами впливу на місцеву владу.

Досвід розвинених країн демонструє, що основною передумовою успішного розвитку громад є об'єднання територій та ресурсів. Лише об'єднання громад дозволить громадянам України найефективніше отримати більше ресурсів та повноважень із розпорядження та розвитку своєї громади, своєї землі. Відтак, жителі об'єднаної громади, від центру громади до найвіддаленішого села, зможуть самостійно вирішувати нагальні питання, які стосуються благоустрою території, планування розвитку та утримання місцевої інфраструктури й об'єктів комунальної власності і питання медицини та освіти.

Література:

1. Загальна інформація. Львівська область. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/areas/0322>

2. Навіщо децентралізація? [Електронний ресурс].- Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/about>

3. Розпорядження «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Львівської області» від 12 червня 2020 р. № 718-р., Київ. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-viznachennya-administrativnih-centriv-ta-zatverdzhennya-teritorij-teritorialnih-gromad-lvivskoyi-oblasti-718-120620>

4. Розпорядження «Про затвердження перспективного плану формування територій громад Львівської області» від 27 травня 2020 р. № 624-р, Київ. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-perspektivnogo-planu-formuvannya-teritorij-gromad-lvivskoyi-oblasti-i270520-624>

5. Реформа децентралізації. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-decentralizaciyi>

ВПЛИВ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА СИСТЕМУ ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ УКРАЇНИ

Кулікова Є. О., викладач кафедри фінансового менеджменту та фондового ринку

Одеський національний економічний університет

Масштаб пенсійної системи визначається страховими внесками та страховими виплатами. Основою страхових внесків є чисельність працюючих, тобто чисельність застрахованих осіб, які сплачують страхові внески. Для пенсійної системи особа народжується тільки тоді, коли вона починає сплачувати страхові внески та заробляти собі страховий стаж.

Ці категорії громадян входять в економічно активне населення (рис. 1).

Зрушення в чисельності економічно активного населення безпосередньо залежить обсяг доходів ПФУ. Поступовий спад чисельності економічно-активного населення спостерігався в усі роки. В 2009 році відбулося незначне зменшення їх чисельності, що зумовило збільшення надходжень до ПФУ з